

Handläggare
Davidsson Per

Datum
2017-05-12

Diarienummer
KSN-2017-1311

Kommunstyrelsen

Motion av Anna Manell (L) om att lägga ut snubbelstenar till minne av förintelsens offer i Uppsala

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Ärendet

Anna Manell (L) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 27 februari 2017, att möjliggöra att kunna lägga ut snubbelstenar i Uppsala där det är relevant.

Motionen **bilägges.**

Föredragning

Stolpersteine – snubbelstenar - initierades av den tyske konstnären Gunter Demnig för att hedra de judar, romer, politiska motståndare till nazismen, homosexuella, Jehovas vittnen och eutanasioffer som fördrevs eller förintades av nazisterna 1933–1945. Det är stenar som tillverkas i Berlin och placeras utanför hus där offer för nazismen har bott. Det finns regler för stenens utformning. För att få sätta upp en sten ska det finnas en tydlig bevisning att personen bott på platsen och varit ett offer för nazismen.

Kommunledningskontoret har i beredningen varit i kontakt med Judiska föreningen i Uppsala för att få kännedom om det kan bli aktuellt med att placera en snubbelsten i Uppsala. Att föreningen för närvarande inte finns någon sådan kännedom innebär inte att frågan inte kan bli aktuell framöver.

Om någon vill lägga ut en snubbelsten i Uppsala kan kommunen bli berörd genom att tillstånd måste ges för att placera en sten i trottoaren som i de flesta fall är allmän platsmark. Beslut om detta fattas av samhällsbyggnadsförvaltningen på delegation av gatu- och samhällsmiljönämnden. Som grund för bedömningen ligger tillgängligheten och om i marken ligger infrastruktur som kan påverkas. Eventuellt kan dialog med kulturförvaltningen bli aktuell.

Ett ställningstagande till placering av snubbelstenar i Uppsala måste tas utifrån de omständigheter som gäller i de konkreta fall som kan bli aktuella. Ett bifall till motionen ändrar inte gatu- och samhällsmiljönämndens ansvar utan ska ses som ett uttalande av en positiv inställning till placering av snubbelsten i Uppsala kommun.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Lägg ut "snubbelstenar" till minne av Förintelsens offer i Uppsala

Förintelsen tillhör de allra grymmaste delarna av mänsklighetens historia. Det är en uppgift av avgörande betydelse hur vi säkrar kunskap och förståelse om detta fasansfulla, i nya generationer, i tider när vi ser högerextrema och faktaresistenta krafter växa, och i en snar framtid utan några som själva bevittnade, upplevde, överlevde, då vi får klara oss utan de som själva kan berätta.

"Stolpersteine" har sitt ursprung i Tyskland, på initiativ av konstnären Gunter Demnig, "för att hedra minnet av judar, romer, homosexuella och aktiva i motståndsrörelsen, som fördrevs eller förintades av nazisterna 1933-1945." Över 50 000 stenar finns nu i bl.a. Tyskland, Österrike, Ungern och Norge.

Så kallade "snubbelstenar" handlar inte om att få fotgängare att snava, eller göra det svårare för rullstolsburna att ta sig fram. Det handlar om att få oss att snubbla till i våra vardagliga tankar - att se hur det vardagliga för vissa personer, som en gång vandrat på samma gator, förbyttes i grym tragedi. Inte genom någon olyckshändelse, utan genom planlagd ondska.

Snubbelstenarna är ett sätt att minnas dem som försvann, mördades eller på olika sätt utsattes för nazismens ondska, och att visa att de fanns i vardagen, runt om i staden, mitt ibland oss. Det handlar om glimtar av människoliv, och att visa att de som finns runt om i hela Sverige, inte begränsat till en plats. En gatsten, i samma storlek och på samma nivå som andra, men med annan utformning i material och framför allt genom sin inskription, läggs ned i trottoaren vid platser där de berörda personerna levde, verkade eller passerat. En individ - en sten. Den svensk-judiska författarinnan och journalisten Cordelia Edvardson, som var lägerfånge i Theresienstadt och Auschwitz, har en snubbelsten på sin barndoms gata i Berlin.

Med Rasbiologiska institutet och Bollhusmötet i sin historia, behöver Uppsala fortsätta att studera den och påminna nutiden om den. Uppsala uppmärksammar förintelsen på olika sätt men det finns anledning att göra mer, att belysa fler människöden, och fler aspekter på de upsaliensiska kopplingarna. Historien måste ständigt hållas aktuell.

Ett projekt med snubbelstenar bör genomföras i Uppsala i samverkan och samråd med ex, Forum för levande historia och med berörda och relevanta samarbetspartner, t ex Svenska kommittén mot antisemitism, Judiska föreningen i Uppsala, romska föreningar, HSO, RFSL och andra kultur- och MR-aktörer. Snubbelstenarna kostar 120€ och privatpersoner, institutioner, organisationer, företag, m.m. kan finansiera en sten. Alla stenar tillverkas för hand av Michael Friedrichs-Friedlaender i Berlin.

I Talmud står det: "En människa är bortglömd först när namnet är bortglömt."

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Liberalerna

att möjliggöra att kunna lägga ut snubbelstenar i Uppsala där det är relevant

Anna Manell